

Script Goede Vrijdagviering

10 april 2020

Protestantse Kerk Ieper / Ds. Eleonora Hof en Nele Lemaire

Introductie

Beste luisteraars,

Van harte welkom bij deze bijeenkomst op Goede Vrijdag. We nemen dit moment om stil te staan wat het lijden en sterven van Jezus betekent, juist ook in deze tijd nu het lijden ook zo dicht bij ons gekomen is. Het is belangrijk dat we beseffen wat Jezus heeft doorgemaakt – voor óns – zodat we daarna ook de opstanding mogen vieren.

We zijn het hier in Ieper niet zo gewend om een Goede Vrijdagviering te houden. Normaal gezien vindt namelijk de Passietoetocht op de vestingen plaats, maar dat kan natuurlijk niet doorgaan nu. Daarom dat we een nieuwe, online vorm hebben bedacht om toch aandacht te besteden aan Goede Vrijdag. We doen dit aan de hand van een beeldmeditatie die door Nele Lemaire geschreven en ingesproken is.

Misschien kan het u helpen om te concentreren als u een kaarsje aansteekt. Aan het einde van de viering kunt u de kaars dan weer doven, als teken van het sterven van Christus.

We beginnen met het lied: Naam van Jezus, die ten dode.

Lied: Naam van Jezus die ten dode

Naam van Jezus die ten dode
Op het hout geschreven zijt,
Vreemde koning van de Joden
Die ten spot verheven zijt,
Vorstelijk hebt gij gestreden
Om de vrede
Tot in alle eeuwigheid.

Zoon van God en zoon van David,
Priester zonder waardigheid
Die ten dienste van de slaven
Als een slaaf op aarde zijt,
Aan de mens gelijk geworden
Ja gestorven
Voor ons aller zaligheid.

Alle leven moet zich buigen
Voor zich buigen mettertijd,
Al wat stem heeft zal getuigen
Dat Gij Heer en meester zijt,
God heeft U een naam gegeven,
Hoog verheven
Boven alle namen uit.

Schriftlezing: Johannes 19: 1-16

We lezen nu het verhaal van de kruisiging uit het evangelie volgens Johannes.

Pilatus gelastte toen Jezus te geselen. De soldaten vlochten een krans van doorns, zetten die op zijn hoofd en wierpen Hem een purperrode mantel om de schouders. Daarna kwamen ze om de beurt naar Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning van de Joden!' En ze gaven Hem klappen in het gezicht.

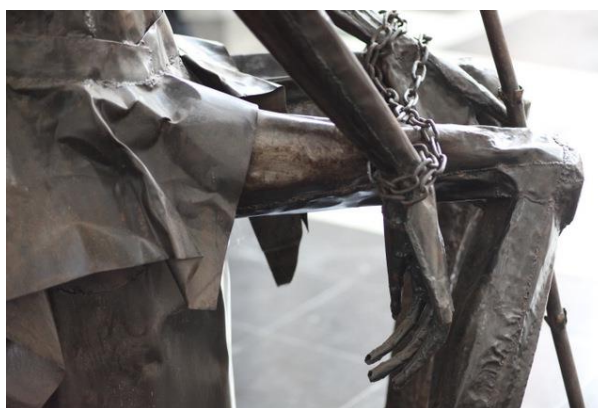
Pilatus kwam weer naar buiten en zei: 'Luister, ik laat Hem naar buiten brengen om u duidelijk te maken dat ik Hem volstrekt onschuldig acht.' Jezus kwam dus naar buiten, met zijn doornenkrans en zijn purperrode mantel. 'Zie – de mens', zei Pilatus. Zodra ze Hem zagen begonnen de hogepriesters en hun dienaren te schreeuwen: 'Kruisigen, kruisigen!' Waarop Pilatus zei: 'Dan moet u Hem zelf maar kruisigen; ik acht Hem onschuldig.' De Joden antwoordden: 'Wij houden ons aan de wet, die zegt dat Hij ter dood gebracht moet worden omdat Hij zich voor Zoon van God uitgeeft.' Toen Pilatus dat hoorde, werd hij erg bang.

Hij ging het pretorium weer binnen en stelde Jezus de vraag: 'Waar komt U vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. 'U spreekt niet tegen Mij?' zei Pilatus. 'U weet toch dat ik de macht heb om U vrij te laten, maar ook de macht om U te laten kruisigen?' Jezus antwoordde: 'U zou over Mij geen enkele macht hebben als u dit niet door de hemel vergund was. De zwaarste schuld ligt dan ook bij hem die Mij aan u heeft overgeleverd.'

Toen begon Pilatus alles in het werk te stellen om Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden: 'Als u zo iemand vrijlaat, verliest u de gunst van de keizer. Wie zichzelf tot koning maakt, komt in verzet tegen de keizer.' Toen Pilatus hen zo hoorde spreken, liet hij Jezus naar buiten brengen en plaatsnemen op een verhoging, het zogeheten Plaveisel, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pesach, ongeveer het zesde uur. Toen zei Pilatus tegen de Joden: 'Zie – uw koning.' Maar ze schreeuwden: 'Weg, weg met Hem! Aan het kruis met Hem!' 'Zal ik dan uw koning kruisigen?' vroeg Pilatus. Maar de hogepriesters antwoordden: 'We hebben geen koning, we hebben alleen de keizer!' Toen leverde hij Hem aan hen over om gekruisigd te worden.

Beeldmeditatie (verzorgd door Nele Lemaire)

Aan de hand van het beeld van kunstenaar Adhémar Vandroemme

Het is vandaag Goede Vrijdag.

Hoezo: 'Goede' Vrijdag?

Op het eerste zicht is er niet zoveel goeds aan wat er zich die bewuste vrijdag heeft afgespeeld.

Jezus wordt gemarteld, vernederd, aan het kruis opgehangen, van alle eer ontdaan.

Waarom? Waarom toch?

Wij, mensen, begrijpen meestal niet dat Jezus zich zomaar laat doen. Waarom laat Hij zich zo vernederen, waarom geeft Hij zelfs geen krimp?

Dat is inderdaad moeilijk te begrijpen.

Echter, Jezus maakt met zijn kruisiging een gebaar naar de mensheid toe: de Volmaakte Mens laat zich kruisigen, Hij laat zich zo vernederen opdat onze ogen zouden opengaan.

'Het is volbracht', zegt Hij.

Jezus maakt de mensheid duidelijk dat er meer is, dat Hij dit MOET doen en zo stelt Hij zich allerkwetsbaarst op.

Kennen jullie de kunstenaar Adhémar Vandroemme? Leperlingen misschien wel onbewust.

Van zijn hand is het meer dan levensgrote beeld dat in de inkom van het stadhuis staat, nu op Ter Waarde. Het beeld van de gelaarsde kat. Dat kent iedere leperling.

Minder gekend, maar daarom niet minder naar waarde te schatten, is zijn beeld dat je in de Sint-Maartenskathedraal kunt gaan zien: het beeld van de lijdende Christus.

'Afgrijslik schoon', tweet een toerist.

Hij heeft gelijk. Dit beeld is zo afgrijselijk dat het prachtig wordt. Zoals Koos van Noppen schrijft: 'Het doet bijna pijn aan je ogen, toch blijf je kijken naar die uitgemergelde gestalte. Een knokig geraamte, meer dan menshoog, twee meter twintig, vel over been. Blootsvoets, met doornenkroon, korte koningsstaf en lendendoek. Een van pijn vertrokken gelaat, boven een kromgebogen tener lichaam.'

Mij vallen vooral de voeten op. Kijk naar die voeten, die grote voeten, zij hebben die lijdensweg afgelegd, zij hebben Jezus gedragen, de lange weg naar Golgotha, de Via Dolorosa. Zij hebben Jezus gedragen zoals Zijn Vader hem heeft gedragen: kwetsbaar, maar zo sterk.

In de kathedraal heeft het beeld de naam 'De lijdende Christus' meegekregen. Vandroemme noemde het echter 'Ecce Homo', 'Ziehier, de Mens'. Is dit het beeld van de mensheid?

Misschien wel. Geslagen door het leven worden we stilgezet. Ook nu. Zeker nu.

Hoe gaan we hiermee om? Wat kunnen we in ons leven voor de ander betekenen?

Dat is wat Jezus wil aantonen door zich naar de slachtbank te laten voeren. Hij neemt alle last op zich, alle schuld. Om ONZE schuld laat hij zich geselen en kruisigen. Hij MOET dit doen, zo redt en bevrijdt Hij ons. Groter liefde voor de medemens kan je niet vinden.

Om het met de woorden van Anton van Duinkerken te zeggen: 'Mijn God, vergeef het mij en laat mij door Uw bloed, laat ALLEN door Uw bloed tot eeuwigheid genezen'.

Amen.

Instrumentale muziek

Matthew Passion, BWV 244: Chorus: Wir setzen uns mit Tränen nieder (arr. J. Margulis for piano)

Lied: O kostbaar kruis, o Wonder Gods

O kostbaar kruis, o wonder Gods,
Waaraan de prins der glorie stierf;
ik wil om U zijn zonder trots,
Ik acht verlies wat ik verwierf.

En door zijn dood en door zijn bloed
Is nu de wereld dood voor mij.
Ik ben gestorven, maar voorgoed
Van heel de dode wereld vrij.

De aarde zelf is veel te klein
Voor wie u waarlijk loven wil.
Uw liefde is een groot geheim,
Zij vraagt geheel mijn hart en ziel.

Gebed

God,
vol vertrouwen is uw Zoon Jezus de dood ingegaan,
in het geloof dat zijn dood niet het einde zou zijn.
Maar dat lijden en sterven zouden uitlopen op de opstanding.
Wij vragen U vandaag:
geef ons de kracht ons eigen kruis te dragen
en om andermans kruis te helpen dragen.
Om U te zien in de wonden van onze medemens,
En om erop te vertrouwen dat Jezus ook nú nog aanwezig is in het lijden.
Ga met ons mee

Wees Gij onze kracht en onze troost.
Beadem ons met Uw Geest,
vandaag en tot in lengte van dagen. Amen.

Lied: Via Dolorosa (Sela)

Langs de Via Dolorosa
in Jeruzalem die dag,
verdrongen zich de mensen in de straat.
Daar staarden ze Hem na:
de man die sterven moest op Golgotha.

Langs de Via Dolorosa,
heel die lange lijdensweg,
ging de Christus, onze Koning als een lam.
Maar omdat Hij van ons hield met heel zijn hart,
is Hij gegaan,
langs de Via Dolorosa,
heel de weg naar Golgotha.

Er kwam bloed uit al zijn wonden,
uit de striemen op zijn rug,
uit de kroon van doornen om zijn hoofd geklemd.

En Hij droeg met elke stap de hoon van hen die schreeuwden:

"Kruisigt Hem!"

Zijn kruis werd een troon,
zijn bloed wast ons schoon
en het stroomt door het hart van Jeruzalem.

Afsluiting

Christus is aanwezig – bij ons

In onze wonden

In onze pijn

Hij gaat met ons mee

Als de gekruisigde

Hij daalt af naar onze diepten

Om ons op te wekken tot het nieuwe leven

Ga in dat vertrouwen de stille zaterdag in

Om elkaar met Pasen weer te ontmoeten

In het nieuwe leven.

Amen.